

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **L. T. T.**, zastoupený Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 8. 2019, čj. MV-93017-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2021, čj. 30 A 97/2019 - 51, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2021, čj. 30 A 97/2019 - 51, a rozhodnutí žalované ze dne 23. 8. 2019, čj. MV-93017-4/SO-2019.
- II. Žalobci **se ukládá** zaplatit soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) požádal o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 7. 5. 2019, čj. OAM-21770-33/PP-2018, byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců jeho žádost zamítnuta z důvodu, že není rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a téhož zákona. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím odvolání stěžovatele zamítla a rozhodnutí ministerstva potvrdila. Krajský soud v Plzni následně žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalované shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost. Současně s jejím podáním požádal o přiznání odkladného účinku.

[3] Předně uvedl, že přiznání odkladného účinku v daném případě může být výhradním prostředkem, jak dosáhnout toho, aby konečný úspěch stížnosti nebyl jen formální, ale i faktický. V této souvislosti odkázal na usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011 - 100, podle něhož skutečnost, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Dále uvedl, že si je vědom závěru plynoucího z usnesení

rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS, dle něhož obecně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě důvodem pro vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku, aniž jsou specifikovány další individuální okolnosti.

[4] Stěžovatel zdůraznil, že na území ČR žije již více než 23 let. Za tuto dobu si zde vytvořil hluboké sociální, ekonomické a především rodinné vazby. Na území má svoji nejbližší rodinu, a to svoji partnerku, s níž udržuje trvalý vztah od roku 2018 a která je na něm citově závislá. Stěžovatel připojil čestné prohlášení, v němž partnerka uvedla, že má od roku 2018 poměr se stěžovatelem a má s ním pravidelný a stabilní kontakt, i když spolu nebydlí (stěžovatel má děti v Chebu a partnerka bydlí se svými dětmi v Berlíně). Kromě stěžovatele ale nemá nikoho, kdo by o ni pečoval.

[5] Dále stěžovatel uvedl, že má v ČR dva nezletilé syny, narozené 31. 12. 2004 a 11. 3. 2007, kteří žijí s bývalou manželkou stěžovatele. Oba se narodili na území ČR a plně se integrovali do české společnosti. Se syny je v pravidelném kontaktu a denně o ně pečuje. Stěžovatel připojil prohlášení synů a prohlášení své bývalé manželky. Synové uvedli, že se o ně stěžovatel stará a je jim oporou, zejména při vzdělávání. Bývalá manželka stěžovatele prohlásila, že je stěžovatel se syny v pravidelném kontaktu, rodině i synům pomáhá a přispívá na jejich stravu.

[6] Podle stěžovatele by jeho nucené vycestování do Vietnamu mělo zásadní negativní psychologický dopad na jeho rodinné příslušníky, zejména nezletilé syny. V této souvislosti odkazuje mimo jiné na zásadu nejlepšího zájmu dítěte garantovanou v čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Nucené vycestování by mělo zásadní dopad také do soukromého a rodinného života samotného stěžovatele, neboť ve Vietnamu nemá s ohledem na délku pobytu v ČR žádné zázemí a hrozila by mu zde hmotná nouze z důvodu ztížené reintegrace. Nelze navíc očekávat přesun jeho rodinných příslušníků do Vietnamu, neboť by to pro ně znamenalo vytržení z pro ně známého prostředí a riziko života v hmotné nouzi.

[7] Stěžovatel dále namítá, že s ohledem na nepředvídatelný vývoj opatření regulujících přechod hranic a zrušení mezinárodních letů do Vietnamu mu a jeho rodinným příslušníkům hrozí nepřiznáním odkladného účinku daleko větší újma než za běžných okolností. Zároveň není jasné, jakým způsobem by v případě neudělení odkladného účinku stěžovatel do Vietnamu vycestoval s ohledem na současné zrušení komerčních letů z ČR do Vietnamu.

[8] Uzavřel, že nepřiznáním odkladného účinku by byly zpřetrhány jeho rodinné, ekonomické a sociální vazby, což nelze považovat za přiměřené. Není si vědom, že by mohla vzniknout újma jiným osobám nebo mohlo dojít k ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[9] Žalovaná soudu ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku sdělila, že jeho přiznání nepodporuje. Nesdílí názor žalobce, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a že to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku následujícím způsobem. Podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přiznává na návrh stěžovatele po vyjádření žalované usnesením kasační stížnosti odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozsudku krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[11] Zákon tedy pro přiznání odkladného účinku stanoví celkem tři předpoklady: (1) výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatele znamenaly újmu; (2) tato újma je pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Návrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizován a osvědčen, protože je to stěžovatel, který je povinen tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro něj znamenaly újmu, přičemž hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (viz usnesení ze dne 3. 10. 2017, čj. 9 Afs 275/2017 - 20). Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popřípadě z rozhodnutí aprobovaného rozsudkem krajského soudu. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, přičemž zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebestírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobilé odvrátit tvrzenou újmu spočívající v nezbytnosti vycestovat z území ČR do Vietnamu. Tak by tomu nebylo například tehdy, pokud by stěžovatel již v průběhu správního řízení vedoucího k vydání napadeného rozhodnutí neměl oprávnění na území ČR pobývat, a to ani na základě tzv. fikce pobytového oprávnění. Stěžovatel podal žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87b zákona o pobytu cizinců, a po celou dobu správního řízení mu tedy měla svědčit fikce přechodného pobytu ve smyslu § 87y téhož zákona. Soud ze správního spisu ověřil, že stěžovateli fikce pobytového oprávnění skutečně svědčila před vydáním rozhodnutí žalované, a v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě krajským soudem i před vydáním napadeného rozsudku. V případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, i ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS), by tedy účinky této fikce opět nastoupily, a lze proto uzavřít, že tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území ČR v tomto případě lze přiznáním odkladného účinku odvrátit.

[14] Je sice pravda, že k bezprostřednímu opuštění území by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost sama o sobě nemůže být podle ustáleného právního názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku i pokud jde o pobytové oprávnění (srov. usnesení ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011 - 100, a ze dne 4. 12. 2019, čj. 8 Azs 303/2019 - 34). Jen stěžít lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území a vystavovat se riziku, že bude rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatele.

[15] Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít povahu především zásahu do rodinného života stěžovatele (nutnost dlouhodobého odloučení od blízkých příbuzných) či ustáleného soukromého života (plně integrovaný cizinec žijící legálně na území ČR, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí). Může mít i povahu zásadních zdravotních důvodů (významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických

důvodů (ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu, těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Takové (či srovnatelné) okolnosti však musí stěžovatel nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit.

[16] Stěžovatel hrozící zásah do soukromého a rodinného života nejen dostatečně podrobně a konkrétně tvrdí, ale i osvědčuje. Z návrhu na přiznání odkladného účinku a ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel má v ČR dva nezletilé syny, s nimiž je v pravidelném kontaktu a v jejichž výchově a vzdělávání sehrává důležitou roli. Také je dle tvrzení bývalé manželky finančně podporuje. Vzhledem k tomu, že podle výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR stěžovatel pobývá v ČR přinejmenším od roku 2003, lze rovněž přijmout jeho tvrzení, že nucené vycestování do Vietnamu je spojeno s rizikem ztížené resocializace a možností obživy v důsledku chybějícího zázemí.

[17] S ohledem na konkrétnost stěžovatelových tvrzení a na prohlášení, která přiložil k návrhu, lze přisvědčit tomu, že by mu v případě nepřiznání odkladného účinku hrozila nepoměrně větší újma, než jaká jeho přiznáním hrozí jiným osobám. Z okolností dané věci zároveň neplyne, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti měla být způsobena újma jiné osobě. Újma, která by mohla v tomto směru vzniknout stěžovateli, je tedy intenzivní, v příčinné souvislosti s žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného a zároveň nepoměrně větší, než jaká může vzniknout jiným osobám.

[18] První dvě podmínky pro přiznání odkladného účinku jsou tedy splněné. Dále se soud zabýval otázkou, zda je splněna i podmínka třetí, tj. zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Soud ze správního spisu zjistil, že se stěžovatel v říjnu 2013 dopustil závažné drogové trestné činnosti. Soud však vzal v potaz časový odstup od spáchání činu a skutečnost, že nevyšla najevo žádná další trestná činnost stěžovatele. Odsouzení stěžovatele za daný trestný čin tedy nezakládá dostatečně vážné obavy, že by odklad výkonu rozhodnutí mohl narušit veřejný zájem v takové intenzitě, že by jeho ochrana musela převážit nad toliko dočasnou ochranou práv stěžovatele do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti. Ostatně ani žalovaná, která je povinna hájit v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku veřejný zájem, tuto skutečnost ve svém vyjádření nezmínila. Lze proto důvodně předpokládat, že ani podle ní nepředstavuje stěžovatel a jeho pobyt na území ČR ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[19] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku i napadenému rozhodnutí žalované, v důsledku čehož až do právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti dochází k plné sistaci účinků shora označeného rozhodnutí žalované.

[20] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS). Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

[21] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit (§ 4 odst. 1 písm. h)

pokračování

zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012 - 32]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena.

[22] Poplatek lze zaplatit buď vylepením kolků na příslušném tiskopisu (viz níže), nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je 1080533121. Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. prosince 2021

Petr Mikeš
předseda senátu